

Mateřská škola Javorník, Polská 488 – příspěvková organizace, 790 70 Javorník
Telefon: 584 440 017, 731 569 212 e-mail: mspolska.javornik@tiscali.cz
IČO: 70 986 231

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Zpracováno dne: 30.8.2023
S účinností od: 1.9.2023
Čj.: /2023
Spisový znak: 3.1.1
Skartační znak: A 10
Nahrazuje ze dne : 28.8.2020
Zpracovala: Bc. Kubincová Iva

OBSAH:

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

- 1.1 Název dokumentu
- 1.2 Název školy
- 1.3 Statutární zástupce a jména zpracovatelů
- 1.4 Údaje o zřizovateli
- 1.5 Číslo jednacích
- 1.6 Platnost dokumentu

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

- 2.1 Velikost školy
- 2.2 Lokalita školy
- 2.3 Charakter a specifika školy
  - 2.3.1 Interiér
  - 2.3.2 Exteriér

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

- 3.1 Věcné podmínky
- 3.2 Životospráva
- 3.3 Psychosociální podmínky
- 3.4 Organizace
- 3.5 Řízení mateřské školy
- 3.6 Personální a pedagogické zajištění
- 3.7 Spoluúčast rodičů
- 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
  - a) Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
- 3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných
- 3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
- 3.11 Digitalizace

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

- 4.1 Počet tříd a jejich charakteristika a výčet činností souběžného působení dvou učitelů v každé třídě
  - 4.1.1 Metody z pramene poznání a typu poznatků
  - 4.1.2 Formy vzdělávání
- 4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

- 4.3 Centra aktivit
- 4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské
- 4.5 Pravidla organizace individuálního vzdělávání

5 CHAREKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- 5.1. Profilace školy
- 5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
- 5.3 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných
- 5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

- 6.1 Hlavní smysl integrovaného bloku
- 6.2 Obsah integrovaného bloku

7 EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

- 7.1 Oblasti autoevaluace
- 7.2 Prostředky autoevaluace, odpovědnost zaměstnanců
- 7.3 Časový plán

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školy	Mateřská škola Javorník, Polská 488 -příspěvková organizace
Sídlo	790 70 Javorník, Polská 488
Právní forma	příspěvková organizace
IČO	70986231
Zřizovatel školy	Město Javorník
Ředitelka	Bc. Kubincová Iva
Součásti školy	školní jídelna
Datum zařazení do sítě škol	1.1. 2001
Celková kapacita školy	55 dětí
E-mail :	mspolska.javornik@tiscali.cz

Zaměstnanci školy (pohyblivá položka)

Ředitelka	Bc. Iva Kubincová	(úv.1,00)
Učitelky	Bc. Macejová Lucie Bc. Mátlová Pavlína Mgr. Weiserová Petra Řurinová Věra Sedláčková Kristýna Kunová Jana	(úv. 1,00) (úv. 1,00) (úv. 1,00) (úv. 1,00) (úv. 1,00) (úv. 0,24)
Asistent pedagoga	Kunová Jana Galová Lucie	(úv. 0,5) (úv. 0,25)
Školní asistent	Galová Lucie	(úv. 0,25)
Školnice	Fajtová Mária	(úv. 1,00)
Uklízečka	Schindlerová Miroslava	(úv. 0,75)
Vedoucí školní jídelny	Danielová Kateřina	(úv. 0,40)
Kuchařka	Bednaříková Hana	(úv. 1,00)
Pracovnice provozu	Danielová Kateřina	(úv. 0,20)
Účetní	Soňa Černochová	

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Velikost školy

Mateřská škola je tří poschodová budova z roku 1880. Mateřská škola zabírá pouze dvě poschodí a půdní prostory slouží k archivaci a k úschovně pracovních materiálů sloužící pedagogické práci. Budova je podsklepena s umístěním plynového kotle, skladem na brambory a s úschovnými prostory na potřebný materiál pro chod MŠ.

2.2 Lokalita

Mateřská škola je jedna ze dvou mateřských škol ve městě Javorník. Nachází u hlavní cesty směrem k polským hranicím a má blízko ke středu města. Výhled, jak z přední strany budovy, tak se zadní strany, umožňuje krásný pohled na dominu města Javorník a to na Zámek Jánský Vrch.

2.3 Charakter a specifika školy

V blízkém okolí mateřské školy se nachází kopec „Kravčák“ s dřevěným přístřeškem umožňující řízené činnosti v přírodě a stolní činnosti. Poblíž MŠ se nachází i zámecký park, ve kterém děti tráví hodně času s pohybovými aktivitami sloužící k procvičování hrubé motoriky a v neposlední řadě samotné okolí zámku Jánský Vrch, které slouží ke zdolávání nerovných překážek a dalším sportovním aktivitám.

2.3.1 Interiér

Interiér školy je vybaven s přihlédnutím k věkovému složení dětí, rozdělen do center aktivit a je postupně obnovován a inovován. Členitost budovy umožňuje homogenní třídy dětem ve věku 2,5 – 3 let, 3,5 – 5 let a 5 – 7 let. Toto rozdělení dětí na homogenní třídy rodiče vítají a kladně hodnotí. Při pobytu venku a na zahradě dochází k heterogennímu seskupení dětí.

2.3.2 Exteriér

Samotná budova je obklopena ze všech stran zahradou, kdy dětem k pobytu venku slouží dvě části zahrady. Boční část je upravena k jízdě na dětských dopravních prostředcích a díky kopečkům na zdolávání nerovnosti terénu. Nachází se zde dva zahradní domečky určené ke spontánní hře a v rámci polytechnické výchovy jsou vybaveny pracovními ponky s reálným nářadím.

Zadní část je vyhrazena k volné hře dle vlastního výběru dětí nově vybavena kolotočem, balančním mostem, skupinovou houpačkou zvanou „Hnízdo“, houpačkou na pružině, balančními kládami, akátovými stoly s lavicemi a sestavou „Strážnice“, která zahrnuje skluzavku, žebřík, lezeckou stěnu, šikmou stěnu s úchyty, kreslicí tabuli a lanový most. Zahrada je vybavena velkými záhony na každou třídu, kde děti během roku sledují, podílí se na manuálních činnostech vedoucích k podporování vnímání zahradnické profese a s celkovým využitím i pro vlastní konzumaci. V současné době se řeší bodování velké pergoly určené dětem k činnostem v mírně deštivém počasí.

Celá zahrada nese název „Papouškův ráj“ a z větší části bylo vybavení hrazeno zřizovatelem z programu rozvoje měst a obcí. Zbylé části jsou určeny ke vstupu do školy a okrase, na kterém se děti podílejí svou výzdobou.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které se postupně vybavují a modernizují. Hračky, didaktické pomůcky jsou průběžně dokupovány dle potřeb a na základě týmové domluvy.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby byly volně dostupné dětem, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

3.2 Životaspráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány dané intervaly. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidový program namísto odpočinku na lůžku).

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

PŘIHLAŠOVÁNÍ, ODHLAŠOVÁNÍ

Přihlašování a odhlašování stravy se vždy provádí do 7,00 hod. rána na daný den a to osobně, telefonicky na číslech 584 440 017, 731 569 212.

Lhůta a cena za stravování zůstává v platnosti i v době školních prázdnin.

Každý strávnick nese odpovědnost za svoje přihlášky a odhlášky.

Způsoby provádění:

- osobně u vedoucí školní jídelny, paní kuchařky
- samoobslužně prostřednictvím deníku umístěného v šatně dětí v MŠ
- telefonicky na číslech: 584 440 017, 731 569 212

VÝŠE SAZEB ZA STRAVOVÁNÍ: (může se lišit, dle potřeby, předem informovanost v MŠ na nástěnce, internetové stránky MŠ)

Školní stravování

Děti do 6 let:	Ranní svačina + pitný režim	11,- + 2,- = 13,-Kč
	Oběd + pitný režim	19,- + 3,- = 22,- Kč
	Odpolední svačina + pitný režim	8,- + 1,- = 9 Kč
Celkem		44,- Kč

Děti s odloženou školní docházkou	Ranní svačina + pitný režim	12,- + 2,- = 14 Kč
	Oběd + pitný režim	22,- + 3,- = 25 Kč
	Odpolední svačina	8,- + 1,- = 9 Kč
Celkem		48,- Kč

Zařazení do věkových skupin se řídí dosaženým věkem v příslušném školním roce (školním rokem se rozumí období od 1. 9. – 31. 8.)

Školní stravování se poskytuje v době přítomnosti žáka ve škole a první den neplánované nepřítomnosti. Při ostatních absencích (nemoc, dočasná nepřítomnost apod.) je nutné stravu odhlásit.

Výše úplaty za vzdělávání činí 400,- Kč. Pro děti s povinnou školní docházkou úplata za vzdělávání se nevztahuje.

3.3 Psychosociální podmínky

Prostředí mateřské školy je přizpůsobeno tak, aby se děti i dospělí cítili spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Učitelé respektují potřeby dětí.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).

3.4 Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Do denního programu jsou každodenně (před ranní svačinou) zařazené pohybové aktivity.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Veškeré aktivity v řízené činnosti v centrech aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem a měly možnost si svou práci kdykoli během dne dokončit. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

3.5 Řízení mateřské školy

Všichni zaměstnanci mateřské školy mají jasně vymezené své kompetence a úkoly. Uvnitř mateřské školy i navenek je dán informační systém. Ředitel průběžně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pedagogové spolupracují jako tým, plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu, ředitel vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, základní školou, základní uměleckou školou, knihovnou, druhou mateřskou školou a s odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních vzdělávacích problémů dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje na nástěnkách v prostoru šatny, na informační tabuli před mateřskou školou a na internetových stránkách města. Projevili-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů. Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pedagog respektuje individuální potřeby dětí. U dětí, které potřebují podpůrná opatření, ředitelka pedagog zajistí vzdělávání podle stupně podpůrného opatření. První stupeň podpůrných opatření uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP), který vypracuje mateřská škola a obeznámí rodiče o jeho obsahu. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Ředitelka a pedagog vypracuje IPV (individuální vzdělávací plán) se souhlasem rodičů. PLPP i IPV se periodicky vyhodnocuje a určují se další záměry. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení, zajišťuje pedagogické asistenci s kvalifikací nebo umožní si kvalifikaci doplnit.

Asistent pedagoga:

- asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení dítěte do všech činností uskutečňovaných v mateřské škole v rámci vzdělávání
- pracuje podle potřeby s dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s ostatními dětmi oddělení podle pokynů jiného pedagogického pracovníka a ve spolupráci s ním
- pomáhá při výchově a vzdělávací činnosti, při komunikaci s dětmi, s jejich zákonnými zástupci
- pomáhá dětem s adaptací na nové prostředí
- pomáhá dětem při plnění výchovných činností, vede je k nejvyšší možné míře samostatnosti
- pomáhá dětem při sebeobsluze a pohybu během pobytu v mateřské škole
- při poskytování pomoci dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí doporučeními a návrhy podpůrných prostředků odborných pracovišť

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška. Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupracuje s odborníky mimo oblast školství. Pokud je zapotřebí dojde ke snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.

3.8 a) JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

- Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.
- Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.
- Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a to i pro vzdělávání dětí nadaných. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů

nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti a je vybavena zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Jsou přizpůsobeny skříňky pro náhradní oděv dětí. Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcky jsou takové, aby neohrožovaly zdraví dítěte, než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

3.11 Digitalizace

V rámci digitalizace byly zakoupeny učební pomůcky určené k rozvoji infromatického myšlení a jejich digitálních kompetencí za účelem prevence digitální propasti mezi dětmi. Na uvážení pedagoga se využívají digitální pomůcky během dne s ohledem na věk a časový harmonogram.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace vzdělávání je přizpůsobena tak, aby vyhovovala individualitám dětí, spokojenosti pedagogického i nepedagogického týmu. Děti z dvou mladších tříd pravidelně odpočívají v době od 12,00 – 14,00 hod. na svém vlastním lehátku s polštářem a peřinou, které jsou označené značkou dětí, aby nedošlo k záměně. Nejstarší děti odpočívají na lehátku půl hodiny až hodinu a mají k dispozici svůj vlastní, z domu přinesený polštářek. Děti, které neusnou mohou na uvážení pedagoga vykonávat klidovou činnost s respektováním potřeb spánku jiných dětí.

4.1 Počet tříd a jejich charakteristika

Počet tříd: 3 - názvy tříd se mohou měnit

Organizace dne (čas je orientační, s ohledem na aktuální počet dětí v MŠ , uvážení pedagogů a s přihlédnutím na aktuální stav počasí, vždy tak, aby se jednotlivé třídy nepotkávaly navzájem a docházelo k průtokovému pohybu)

Nejmladší děti (ve věku 2-3 let)

<u>Od hodin</u>	<u>Do hodin</u>	<u>činnost</u>	<u>poznámka</u>
-----------------	-----------------	----------------	-----------------

6,00	7,30	Scházení se ve třídě Žabiček	
7,30	8,00	Spontánní činnosti, námětové a konstruktivní hry. Hudební pohybové aktivity.	individuální, skupinová i frontální práce s dětmi.
8,00	8,25	Hygiena, svačinka.	
8,30	9,10	Řízená činnost (opakování, představení činností, hodnocení).	Práce v centrech aktivit.
9,10	11,20	Sebeobslužné činnosti, pobyt venku.	
11,20	11,40	Hygiena, oběd.	
11,50	14,00	Sebeobslužné činnosti, odpolední odpočinek na lehátku.	Dle individuálních potřeb dětí.
14,00	14,45	Sebeobslužné činnosti Hygiena, odpolední svačinka.	
14,45	16,00	Spontánní činnosti. Hry dle vlastního výběru.	Pokračování v započatých dopoledních aktivitách.

Děti z prostřední třídy (ve věku 4-5 let)

<u>Od hodin</u>	<u>Do hodin</u>	<u>činnost</u>	<u>poznámka</u>
6,00	7,30	Scházení se ve třídě Žabiček.	
7,30	8,00	Spontánní činnosti, námětové, konstruktivní a hudební pohybové aktivity.	Individuální, skupinová i frontální práce s dětmi.
8,00	8,30	Hygiena, svačinka.	

8,35	9,20	Řízená činnost. Opakování, představení činností, hodnocení práce.	Práce v centrech aktivit, vyhodnocení činností, písemné hodnocení.
9,30	11,40	Sebeobslužné činnosti, pobyt venku.	
11,40	12,15	Hygiena, oběd.	
12,15	14,15	Sebeobslužné činnosti, odpolední odpočinek na lehátku.	Dle individuálních potřeb dětí.
14,15	14,45	Sebeobslužné činnosti Hygiena, odpolední svačinka.	
14,45	16,00	Spontánní činnosti	Pokračování v započatých dopoledních aktivitách.

PŘEDŠKOLÁCI (děti ve věku 5-6,7 let)

<u>Od hodin</u>	<u>Do hodin</u>	<u>činnost</u>	<u>poznámka</u>
6,00	7,30	Scházení se ve třídě Žabiček.	
7,30	8,30	Spontánní činnosti, námětové, konstruktivní, hudební pohybové aktivity. Příprava do školy.	Individuální, skupinová i frontální práce s dětmi.
8,30	9,00	Hygiena, svačinka.	
9,00	9,50	Řízená činnost (hodnocení, opakování, seznámení s činnostmi).	Práce v centrech aktivit.

9,55	12,00	Sebeobslužné činnosti, pobyt venku.	
12,00	12,20	Hygiena, oběd.	
12,20	14,40	Odpolední odpočinek na lehátku. Klidové činnosti.	Kroužky, klidová činnost.
14,45	15,10	Hygiena, odpolední svačinka.	
15,10	16,00	Spontánní činnosti. Hry dle vlastního výběru, Dokončování dopoledních činností.	Pokračování v započatých dopoledních aktivitách.

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě

Během řízených činností, pobytu venku je souběžně zajištěno působení dvou učitelů v jednotlivých třídách společně s asistenty pedagoga a školního asistenta.

4.1.1 Metody z hlediska pramene poznání a typu poznatků

Pedagog ve své výchovné činnosti používá následující metody:

Metody slovní:

- monologické metody (přednáška, vysvětlování,...)
- dialogické metody (rozhovor, diskuze, dramatizace)
- metody písemných prací (písemná cvičení, kompozice,...)
- metody práce s učebnicí a knihou

Metody názorně demonstrační:

- pozorování předmětů a jevů
- předvádění (předmětů, modelů, pokusů,...)
- demonstrace obrazů statických
- projekce statická a dynamická

Metody praktické:

- nácvik pohybových a pracovních dovedností
- žákovské laborování

- pracovní činnosti (v dílnách, na pozemku,...)
- grafické a výtvarné činnosti

2. Aspekt psychologický - Metody s hlediska aktivity a samostatnosti žáků:

- metody sdělovací
- metody samostatné práce žáků
- metody badatelské, výzkumné, problémové

3. Aspekt logický - Struktura metody z hlediska myšlenkových operací:

- postup srovnávací
- postup induktivní
- postup deduktivní
- postup analyticko- syntetický

4. Aspekt procesuální - varianty metod z hlediska fází výchovně – vzdělávacího procesu:

- metody motivační
- metody expoziční
- metody fixační
- metody diagnostické
- metody aplikační

5. Aspekt organizační - Varianty metod z hlediska výukových forem a prostředků:

- kombinace metod s vyučovacími formami
- kombinace metod s vyučovacími pomůckami

6. Aspekt interaktivní - Aktivizující metody:

- diskuzní metody
- situační metody
- inscenační metody
- didaktické hry
- specifické metody

4.1.2 Organizační formy výuky:

Pedagog zajišťuje svou pedagogickou činnost následujícími organizačními formami během celodenního provozu mateřské školy.

Formy:

Podle vztahu k osobnosti žáka:

- hromadná – při motivaci, v úvodním kruhu, při vyhodnocení v závěrečném kruhu
- individuální – v průběhu dne v různých aktivitách a řízených činnostech
- skupinové – lze tvořit formálně i neformálně – v průběhu činnosti

- samostatná práce – při plnění aktivit v centrech, volné hře, individuálním vzdělávání
- vzdělávání týmové
- vzdělávání párové

Podle výukového prostředí vzdělávání probíhá:

- v prostorách mateřské školy (třídy, chodby)
  - na pozemku mateřské školy
  - v praktické, přirozeném prostředí
  - v průběhu vycházky, na výletech, exkurzích
-
- vzdělávání se uskutečňuje a prolíná ve všech činnostech a situacích během celého dne
  - vzdělávání je založeno na přímých zážitcích a prožitcích dítěte, na vyváženosti spontánních aktivit, na řízených činnostech v různých skupinách či individuálně. Vychází z vlastní volby dítěte, z jeho potřeby objevovat, experimentovat, z jeho zvědavosti
  - činnosti mají charakter hry, zábavy, vedou k probouzení aktivního zájmu dítěte objevovat, dívat se kolem sebe, naslouchat
  - společné akce pro rodiče a děti, kulturní představení, besedy, návštěvy, výlety, sportovní kurzy, zájmové kroužky, exkurze

Pedagogické pracovnice uvádí své metody, formy, motivaci ve svém třídním vzdělávacím programu, který je umístěn k nahlédnutí každé kolegyni ve třídě.

4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd jsou následující:

- v mateřské škole jsou homogenní třídy
- děti v jednotlivých třídách jsou zařazeny dle datumu narození
- pokud si rodič přeje změnu a dítě zařadit do jiné třídy, vychází se mu vstříc na základě domluvy
- pokud jsou ve třídě sourozenci a vyžadují svou společnost, vychází se dětem i rodičům vstříc
- pokud dítěti neodpovídá mentální vývoj v dané třídě a cítí se lépe ve třídě s mladšími dětmi, vychází se dítěti i rodičům vstříc

4.3. Centra aktivit

Rozčlenění prostoru na části – centra aktivit pro děti podporují snahu nacházet dostatek inspirace, nápadů, pomůcek a materiálu pro svůj rozvoj. Usilujeme o to, aby se centra aktivit stala dílnami, v nichž se dítě samo učí prostřednictvím hry a práce s různými materiály. Materiál je vybírán tak, aby v dětech vzbuzoval zvědavost a lákal k použití. Děti se učí tím, že si hrají a pracují. V centrech pracují v malých skupinkách, což jim dává možnost přirozeně komunikovat a řešit problémy společně s rozhodováním a procvičováním si vyjadřovacích schopností.

Centra aktivit – Domácnost, Dramatika, Kostky, Manipulační a stolní hry, Knihy a písmena, Ateliér, Hudba, Pokusy a objevy, Písek a voda.

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Přijímání dětí do mateřské školy se provádí formou zápisu k předškolnímu vzdělávání. Termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy v dohodě se zřizovatelem (*od 2. května do 16. května*) a zveřejní je způsobem v místě obvyklým na nástěnce v MŠ, ve vývěsní tabuli před MŠ a na internetových stránkách města Javorník.

Kritéria mateřské školy pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání:

- Dítě v předškolním věku – 1 rok před zahájením povinné školní docházky nebo s odkladem povinné školní docházky.
- Dítě 4 leté – s žádostí o přijetí k celodennímu pobytu s trvalým pobytem v Javorníku.
- Dítě 3 leté - s žádostí o přijetí k celodennímu pobytu s trvalým pobytem v Javorníku.
- Děti ostatní.

Doplňující kritéria v případě shody výsledků kritérií bude mít přednost:

- Starší dítě před mladším dítětem.

O přijetí či nepřijetí dítěte do MŠ jsou zákonní zástupci informováni ve správním řízení.

4.5 Pravidla organizace individuálního vzdělávání

Individuální vzdělávání se týká dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kdy ředitel školy může zřídit funkci asistenta pedagoga na doporučení PPP a SPC. Vzdělávání probíhá v dopoledních řízených vzdělávacích činnostech, na základě individuálních vzdělávacích plánů, které jsou předem připraveny, schválené ředitelkou mateřské školy a se souhlasem zákonných zástupců dítěte. Podle školského zákona §16 se vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami týká:

- dětí se zdravotním postižením
- dětí zdravotním znevýhodněním
- dětí sociálním znevýhodněním

Asistent pedagoga podle zákona č. 563/2004 Sb. se zahrnuje mezi pedagogické pracovníky a stanovuje podmínky jejich odborné kvalifikace.

5 CHAREKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Zaměření školy profilace školy, zaměření přihlášení ke konkrétnímu modelu

Mateřská škola Javorník, Polská 488 sídlí ve vilkové budově z roku 1880 umístěné uprostřed velké zahrady. Součástí školy je školní kuchyně a jídelna pro děti z MŠ. Mateřská škola má homogenní třídy. Třída v přízemí budovy slouží dětem z prostřední věkové skupiny jako herna, třída a jídelna. Sociální zařízení je přístupné ze třídy přes šatnu. V patře se nachází třída pro nejmladší a nejstarší děti. Obě třídy slouží pouze jako herna a ložnice k odpolednímu odpočinku, sociální příslušenství se nachází i v patře a slouží všem dětem z MŠ dle potřeby a momentálního nacházení se jednotlivé třídy. Společně probíhají v patře hudební chvílky při začínajícím tématu a tělovýchovné aktivity, dle domluvy mezi pedagogy.

Děti v současné době, v novém školním roce se učí pracovat v centrech aktivit přejaté z alternativního vzdělávání Začít spolu. Třídy jsou rozčleněny do center (koutků) a děti dle vlastního výběru a uvážení pracují v centrech tak, aby nerušily ostatní kamarády a svou práci se snažily dodělat. Práce je na začátku nového tématu předem v ranním kruhu dětem objasněna názornými ukázkami ze strany pedagoga. Pedagog zaznamenává průběh vzdělávání v jednotlivých centrech do Pozorovacích archů dle potřeby. Na konci každé řízené činnosti děti do evaluačních archů vyhodnocují samy svou spokojenost při své práci (červenou a zelenou barvou). Pedagog v případě častého opakování se červené barvy s dítětem komunikuje a vyhodnocuje postoj a prožitky dítěte.

Pedagog svou práci písemně vyhodnocuje na konci každého tématu v rámci sebereflexe a evaluace TVP.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Kognitivní a myšlenkově operační cíle:

- rozvinout u dětí poznatky o různých formách života, různorodosti života, způsobu života
- rozvinout u dětí předmatematické představy
- rozvinout u dětí řečové schopnosti a jazykové dovednosti

Psychomotorické cíle:

- rozvinout u dětí pohybové dovednosti v oblasti jemné motoriky
- rozvinout u dětí pohybové dovednosti v oblasti hrubé motoriky
- rozvinout u dětí dovednost vědomě napodobit jednoduchý pohyb

Afektivní cíle:

- podnítit u dětí samostatnost při vlastním rozhodování
- rozvinout u dětí dovednost spolupracovat ve skupině
- rozvinout u dětí schopnost vyjádřit své vlastní zážitky

Oblast hygieny:

- rozvinout u dětí základní hygienické návyky
- rozvinout u dětí dovednost používat hygienické pomůcky
- rozvinout u dětí správné dodržování stomatologických dovedností

Mravní oblast:

- rozvinout u dětí základní pravidla společenského chování
- rozvinout u dětí schopnost ohleduplnosti k handicapovaným lidem
- rozvinout u dětí zdvořilostní návyky

Sebeobslužné cíle:

- rozvinout u dětí procvičování sebeobslužné činnosti
- rozvinout u dětí zvládnutí základní činnosti při stolování
- dovést děti k samostatnosti při oblékání

Předpokládané vztahy mezi oblastmi RVP PV:

Vzdělávání se prolíná všemi oblastmi jako je Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Předpokládané materiálně didaktické prostředky se používají dle volby pedagoga a jsou divergentního charakteru.

5.3 Průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných probíhá v souladu s ŠVP, tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP připravuje ředitelka MŠ společně ve spolupráci s třídní učitelkou a asistentem pedagoga. Každodenní vzdělávání je zaznamenáváno do třídních knihy a následovně po třech měsících vyhodnoceno asistentkou pedagoga a třídní učitelky. Dále je průběh vzdělávání zaznamenáván do Pozorovacích a Záznamových archů. O průběhu vzdělávání jsou informováni zákonní zástupci dítěte.

5.4 Průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí od dvou do tří let zajišťuje pedagog třídy ve spolupráci s dalšími pedagogy a zaměstnanci tým MŠ. U dvouletých dětí je prioritou zajištění spokojeného prostředí pro děti, bezpečné prostředí, tak aby bylo spokojené jak dítě, tak rodič.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Školní vzdělávací program:

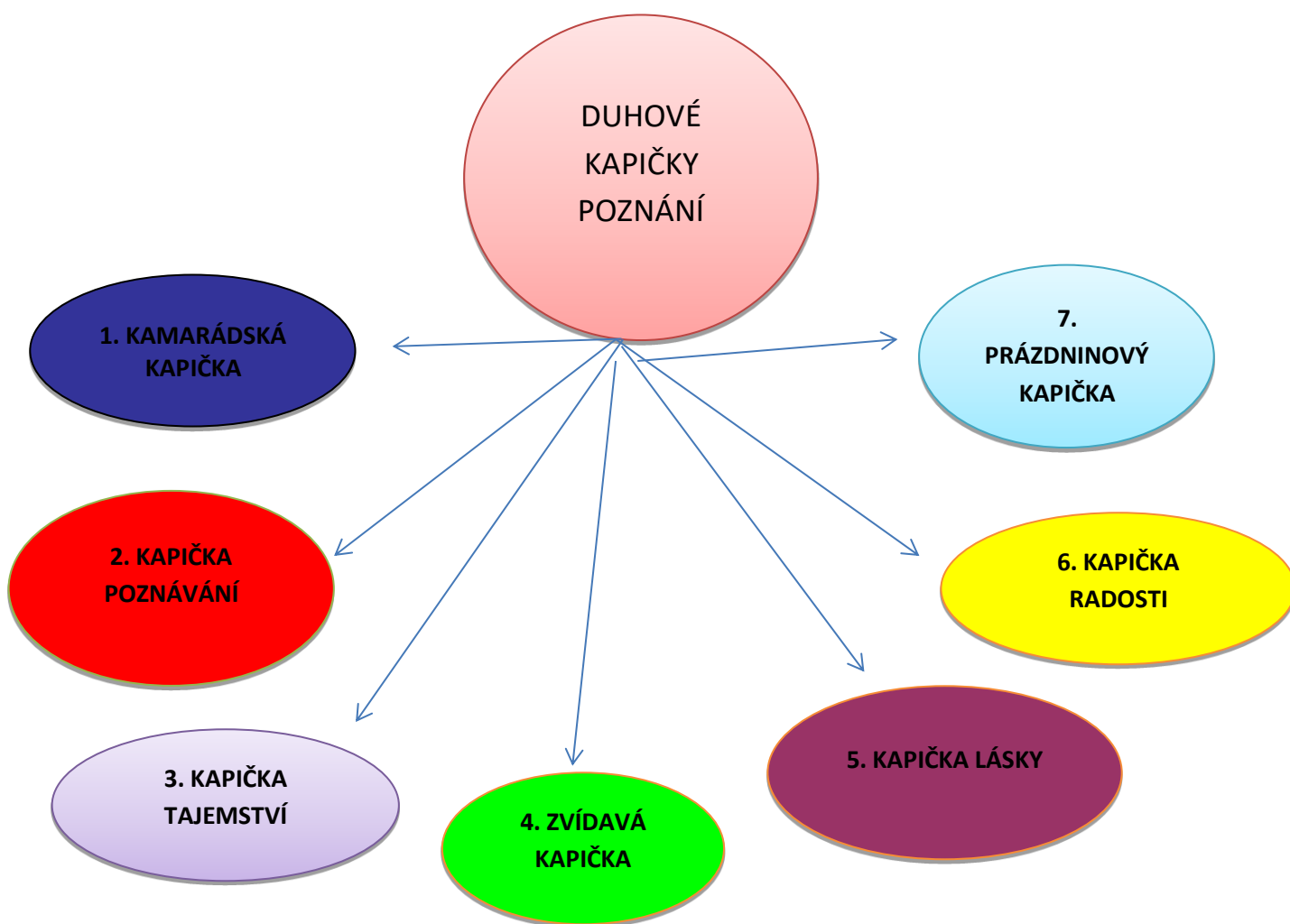
DUHOVÉ KAPÍČKY POZNÁNÍ

6.1 Záměry integrovaného bloku

- Usnadnit nově příchozím dětem vstup do mateřské školy, seznámit je s novým prostředím, dětmi i dospělými a pomoci jim přijmout základní pravidla a režim mateřské školy. Vytvářet a prohlubovat hygienické návyky, společné vytváření pravidel vzájemného soužití a bezpečného chování, dbát na jeho dodržování. Rozvíjet sebeobslužné, praktické a komunikační dovednosti, podporovat dětská přátelství a navazování sociálních kontaktů. Podporovat radostné pocity dětí z činností a her v mateřské škole. Seznamovat se s pravidly platnými v mateřské škole, při pobytu na zahradě i na vycházkách do okolí.
- Prohlubovat vnímání přirozených změn v přírodě související s ročním obdobím, upevnit poznatky o přírodě a jejím významu pro nás. Vytvářet si elementární povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitostech a neustálých proměnách. Rozvinout poznatky o přírodních jevech, změny počasí, určovat druhy stromů a jejich plody, poznávat ovoce, zeleninu, polní i lesní plodiny, poznávat a určovat domácí, polní i lesní zvířata, seznamovat se s lidskou prací a sklizní.
- Rozšiřovat dětské povědomí o zimní přírodě, označovat přírodní jevy, vnímat přirozené změny v přírodě. Seznámit děti s charakteristickými znaky zimy. Osvojit si základní poznatky o vánočních a masopustních tradicích a zvycích. Rozvíjet představivost a fantazii u dětí v tvořivých činnostech a také podporovat radost z tvoření (přání, ozdoby...). Utvářet vztah k zimním sportům, podporovat zdravé soutěžení, vést k osvojení pravidel bezpečnosti a prevenci úrazů, rozvíjet a zdokonalovat tělesnou zdatnost dětí. Dále osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví a s tím spojené prevence nemoci. Upevňovat hygienické návyky, seznámit se s tím, co má pozitivní vliv na naše zdraví.
- Poznávat vliv ročního období na živou i neživou přírodu, vnímat přirozené změny v přírodě a krásu probouzejícího se jara. Pozorování prvních jarních rostlin, vliv tepla a světla na jejich růst. Učit se přírodu neničit, ale chránit. Rozvíjet všechny smysly. Posilovat radost i z objevovaného, probouzet zájem o zvědavost dítěte, rozvíjet jeho slovní projev. Seznámit děti s dopravními prostředky a naučit je odhadovat rizika ohrožující jejich zdraví a bezpečnost, orientovat se v dopravním prostředí a používat, přiměřeně věku, základní pravidla silničního provozu, rozvíjet samostatné uvažování. Osvojit si znalosti spojené s velikonočními zvyky a tradicemi.
- Rozšiřovat dětské povědomí o létě jako ročním období, vnímat přirozené změny v přírodě. Vzbuzovat radostnou náladu ve spojení s letními činnostmi. Uvědomit si, co je domov, kdo všechno patří do rodiny, jak rodina funguje a fci jednotlivých členů rodiny. Chápat význam lidské práce a vážit si výsledků práce své i jiných lidí. Přibližovat dětem některá povolání, charakterizovat jejich činnost.

5.3 Obsah integrovaných bloků

INTEGROVANÉ BLOKY

1 TÉMA: KAMARÁDSKÁ KAPIČKA

Záměr:

usnadnit nově příchozím dětem vstup do mateřské školy, seznámit je s novým prostředím, dětmi i dospělými a pomoci jim přijmout základní pravidla a režim mateřské školy. Vytvářet hygienické návyky,

společné vytváření pravidel vzájemného soužití a bezpečného chování, dbát na jeho dodržování. Rozvíjet sebeobslužné, praktické a komunikační dovednosti, podporovat dětská přátelství a navazování sociálních kontaktů. Navozování radostných pocitů dětí z činností a her v mateřské škole. Seznamovat se s pravidly platnými v mateřské škole, při pobytu na zahradě i na vycházkách do okolí.

PODTÉMATA: - NAŠE ŠKOLKA
- KAŽDÝ JE JINÝ

Časové rozmezí: ZÁŘÍ

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A TĚLO

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod. • manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty a pomůckami, nástroji, náčiním. Činnosti seznamující děti s věcmi, které jej obklopují a jejich praktickým používáním • příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) • zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu • nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku,

	odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
--	---

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **jazyk a řeč**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **poznávací schopnosti**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) <p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek,

	<p>chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.) <p>námětové hry a činnosti</p>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno <p>vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti • zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **sebepojetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • získání relativní citové samostatnosti • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu • činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné • příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání • spontánní hra
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory • respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti • prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) • prožívat radost ze zvládnutého a poznaného • rozhodovat o svých činnostech

<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí • nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí) • nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění <p>málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování</p>
----------------------	--

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. • aktivity podporující sblížení dětí • činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě • hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla • respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. • spolupracovat s ostatními • bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor • nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
--	--

DÍTĚ A SPOLEČNOST

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování • aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy • spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě • aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí • hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) • začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti • adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit

	<p>se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí) • nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích • přítomnost nevhodných, podbíživých a nevkusných podnětů

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím • přirozené pozorování blízkého prostředí a života vněm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety • praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává • kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) • uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) • osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí • špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení) • uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

KOMPETENCE

K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

2. TÉMA: KAPIČKA POZNÁNÍ

Záměr:

vnímat přirozené změny v přírodě související s ročním obdobím, prohloubit a upevnit poznatky o přírodě a jejím významu pro nás. Vytváření si elementární povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitostech a neustálých proměnách. Naučit společně označovat přírodní jevy, změny počasí, určovat druhy stromů a jejich plody, poznávat ovoce, zeleninu, polní i lesní plodiny, poznávat a určovat domácí, polní i lesní zvířata, seznamovat se s lidskou prací a sklizní.

PODTÉMA:

- Zahrada
- Pole
- Les

Časové rozmezí: **ZÁŘÍ, ŘÍJEN, LISTOPAD**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A JEHO TĚLO

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • rozvoj a užívání všech smyslů • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním • smyslové a psychomotorické hry • konstruktivní a grafické činnosti • hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) • ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech • nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)

	<ul style="list-style-type: none"> • omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitosti k pracovním úkonům • nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
--	--

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **jazyk a řeč**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti • činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika) • prohlížení a „čtení“ knížek • poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči • vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách • projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon • popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) • sledovat a vyprávět příběh, pohádku
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim • špatný jazykový vzor • omezený přístup ke knížkám

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **poznávací schopnosti**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření základu pro práci s informacemi
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí • spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty • hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) • hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) • hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího) • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase • zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie • nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **sebepojetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat rozhodovat o svých činnostech vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem rozvoj kooperativních dovedností
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou spolupracovat s ostatními
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance

	<ul style="list-style-type: none"> nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují příliš časté vystupování učitele v roli soudce
--	--

DÍTĚ A SPOLEČNOST

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije rozvoj společenského i estetického vkusu
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti nedostatek příležitosti k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

KOMPETENCE

K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a
----------------	--

	<p>proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem • užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

3. TÉMA: KAPIČKA TAJEMSTVÍ

Záměr:

Seznámit děti s planetou Zemi a dalšími planetami, které nás obklopují. Rozvinout povědomí o objevování vesmíru člověkem (astronauti, raketoplány, vesmírné stanice...) a o sluneční soustavě. Osvojit si základní poznatky o významu a symbolice adventu, příchodu Sv. Mikuláše, rozvíjet povědomí o dodržování vánočních tradic a zvyků. Rozvíjet představivost a fantazii u dětí v tvořivých činnostech a také podporovat radost z tvoření (přání, ozdoby...). Objasnit význam konce kalendářního roku a začátku kalendářního roku nového a s tím spojenou tradici příchodu Tří králů. Rovněž u dětí rozvíjet jazykové a komunikační dovednosti a povzbuzovat je v dalším rozvoji. Navozovat u dítěte vnitřní klid a pohodu, posilovat jeho sebevědomí a jistotu v sociálních kontaktech a situacích.

PODTÉMA:

- VESMÍR
- ADVENT
- MIKULÁŠ
- VÁNOCE
- TŘI KRÁLOVÉ

Časové rozmezí: **LISTOPAD, PROSINEC, LEDEN**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A TĚLO

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí. • Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním • Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí • Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) • Hudební a hudebně – pohybové hry a činnosti • Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

	<ul style="list-style-type: none"> • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí • neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte • nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA jazyk a řeč

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) • rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přednes, recitace, dramatizace, zpěv • grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen • společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) • domluvit se slovy i gesty, improvizovat • učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) • poznat některá písmena a číslice, popř. slova
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim • vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA poznávací schopnosti

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování • konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) • smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. • činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci • činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem, a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, události apod.
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit • vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí • málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **sebepojetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) • rozvoj schopnosti sebeovládání • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné • příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání • cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontroli a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti) • estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební pohybové a další)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování • uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) • přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky • těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání • nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj kooperativních dovedností • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách • hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých • aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, ústa ke stáří apod.)

	<ul style="list-style-type: none"> • četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat s ostatními • bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. • vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem • nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování • časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti • prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým • manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)

DÍTĚ A SPOLEČNOST

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností • rozvoj společenského i estetického vkusu
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) • aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.) • receptivní slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání a vyjadřování a tříbení vkusu
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) • chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině • nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům • ironizování a znevažování úsilí dítěte

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání jiných kultur • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé • přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) • práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií • využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • všímat si změn a dění v nejbližším okolí • zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se

	doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřené a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu • nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné • užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků

KOMPETENCE

K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo • se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat dle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování agresivitu a lhostejnost • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe že všichni lidé mají stejnou hodnotu

4. TÉMA: ZVÍDAVÁ KAPIČKA

Záměr:

Rozšiřovat dětské povědomí o zimní přírodě, označovat přírodní jevy, vnímat přirozené změny v přírodě. Seznámit děti s charakteristickými znaky zimy a teplotními rozdíly s tím spojené. Seznámení s projevy a různorodostí počasí a koloběhem vody, jakým způsobem ovlivňuje život na naší planetě. Osvojit si základní poznatky o masopustních tradicích a zvycích. Rozvíjet představivost a fantazii u dětí v tvořivých činnostech a také podporovat radost z tvoření. Utvářet vztah k zimním sportům, podporovat zdravé soutěžení, vést k osvojení pravidel bezpečnosti a prevenci úrazů, rozvíjet a zdokonalovat tělesnou zdatnost dětí. Dále osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví a s tím spojené prevence nemoci. Upevňovat hygienické návyky, seznámit se s tím, co má pozitivní vliv na naše zdraví.

PODTÉMA:

- ZIMNÍ SPORTY
- MEDICÍNA – ZDRAVÍ
- MASOPUST
- POČASÍ – KOLOBĚH VODY

Časové rozmezí: , LISTOPAD, PROSINEC, LEDEN,

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A TĚLO

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomění si vlastního těla
------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí • příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobní bezpečí a vytváření zdravých životních návyků • hudební a hudebně pohybové hry a činnosti • Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) • pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou • vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí • neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
--	---

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **jazyk a řeč**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) • rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přednes, recitace, dramatizace, zpěv • grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen • společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) • komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) • popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) • učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) • poznat některá písmena a číslice, popř. slova • porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim • vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **poznávací schopnosti**

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) • osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování • motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností • smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. • činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci • řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant •
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit • vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí

	<ul style="list-style-type: none"> • málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací • nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
--	--

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **sebepojetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání • rozvoj schopnosti sebeovládání
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné • činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu • cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontroli a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti) • dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování • prožívat radost ze zvládnutého a poznaného • přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky • těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním • vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání • nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte • nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění • málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj kooperativních dovedností • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách • sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy • společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření • činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije –rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat s ostatními • bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. • chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené • přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování • nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem • časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

DÍTĚ A SPOLEČNOST

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k
------------------------------	--

	<p>rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<p>hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává</p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) • aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) • vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření • potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti • nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání jiných kultur • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé • přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) • práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií • kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) • využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • všímat si změn a dění v nejbližším okolí • osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi • porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole • rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné • výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
--	---

KOMPETENCE

K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů • uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost • se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

	<ul style="list-style-type: none"> • se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

5. TÉMA: KAPIČKA LÁSKY

Záměr:

Poznávat vliv ročního období na živou i neživou přírodu, vnímat přirozené změny v přírodě a krásu probouzejícího se jara. Pozorování prvních jarních rostlin, vliv tepla a světla na jejich růst. Učit se přírodu neníčit, ale chránit. Rozvíjet všechny smysly. Posilovat radost i z objevovaného, probouzet zájem o zvědavost dítěte, rozvíjet jeho slovní projev. Seznámit děti s dopravními prostředky a naučit je odhadovat rizika ohrožující jejich zdraví a bezpečnost, orientovat se v dopravním prostředí a používat, přiměřeně věku, základní pravidla silničního provozu, rozvíjet samostatné uvažování. Osvojit si znalosti spojené s velikonočními zvyky a tradicemi.

PODTÉMA:

- JARNÍ KVĚTINY
- MLÁĎATA
- VELIKONOCE
- DOPRAVA
- DEN ZEMĚ, EKOLOGIE
- ČARODĚJNICE

Časové rozmezí: **ÚNOR, BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A TĚLO

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí • rozvoj a užívání všech smyslů • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.) • manipulační činnosti a jednoduché úkony spředměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti svěcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním • konstruktivní a grafické činnosti • příležitosti a činnosti směřující kochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků • příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

	<ul style="list-style-type: none"> rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA jazyk a řeč

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) samostatný slovní projev na určité téma grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen prohlížení a „čtení“ knížek hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a

	<p>úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <ul style="list-style-type: none"> • popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) • Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech • utvořit jednoduchý rým • sledovat očima zleva doprava • rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými • málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim • časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.) • nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **poznávací schopnosti**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • vytváření základů pro práci s informacemi
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování • záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar,

	<p>materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) • smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. • hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) • řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant • hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) • činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) • hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině • činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci • činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

	<ul style="list-style-type: none"> • chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním • příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa • převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **sebepejetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti sebeovládání • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu • činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné • příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání • estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) • výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) • dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodovat o svých činnostech • vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. • přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se sním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky • vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení • respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti • být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání • nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte • spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými • nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • rozvoj kooperativních dovedností • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým • kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách • aktivity podporující sblížení dětí • hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • spolupracovat s ostatními • chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým • časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti • nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem • nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
----------------------	---

DÍTĚ A SPOLEČNOST

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj společenského i estetického vkusu • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) • setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě • aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

	<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově • uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nevíšavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku • nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění • nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevíšavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích • zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině • nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách • vytvoření povědomí o vlastní souvazečnosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety • poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky,

	<p>jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím</p> <ul style="list-style-type: none"> • hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat • pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) • ekologicky motivované herní aktivity (ekohry) • smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) • vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) • porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole • mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí • pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí • výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a

	<p>chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
--	--

KOMPETENCE

<p>K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
<p>K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
<p>KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
<p>SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
<p>ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6. TÉMA: KAPIČKA RADOSTI

Záměr:

Rozšiřovat dětské povědomí o létě jako ročním období, vnímat přirozené změny v přírodě. Vzbuzovat radostnou náladu ve spojení s letními činnostmi. Uvědomit si, co je domov, kdo všechno patří do rodiny, jak rodina funguje a funkci jednotlivých členů rodiny. Chápat význam lidské práce a vážit si výsledků práce své i jiných lidí. Přibližovat dětem některá povolání, charakterizovat jejich činnost. Seznámit děti v rámci exkurzí s reálný pohledem a vyzkoušením si různých druhů povolání.

PODTÉMA:

- RODINA
- POVOLÁNÍ
- HMYZ
- LOUČÍME SE S MŠ

Časové rozmezí: **KVĚTEN, ČERVEN**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A TĚLO

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • smyslové a psychomotorické hry • manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky,

	<p>pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům • absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **jazyk a řeč**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • samostatný slovní projev na určité téma • společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) • komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv • vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo • činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • chápat slovní vtip a humor • poznat některá písmena a číslice, popř. slova • poznat napsané své jméno
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování

	<p>dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
--	---

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **poznávací schopnosti**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování • záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí • motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností • spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty • námětové hry a činnosti • činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje • zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti • omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání • zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
--	--

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA **sebepojetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) • získání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • spontánní hra • činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu • cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti) • hry na téma rodiny, přátelství apod • dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.) • činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování • uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí • prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) • být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění • nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)–nedostatečná motivace dětí

	<p>kjejich sebevyjádření a sebeuplatnění—málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování</p> <ul style="list-style-type: none"> • málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
--	--

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • rozvoj kooperativních dovedností
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým • sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy • společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému • aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) • činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené <ul style="list-style-type: none"> • porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad •
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem • nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte • příliš ochránářské či příliš nevěšmavé prostředí

DÍTĚ A SPOLEČNOST

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • • různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích • hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává • hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat • chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé • porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých • chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích • příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí) • zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů) • sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé • praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami) • ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) • porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí • výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

KOMPETENCE

K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
----------------	---

K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

7. TÉMA: PRÁZDNINOVÁ KAPÍČKA

Záměr:

Vnímat přirozené změny v přírodě související s prázdninami a létem. Vytvářet pozitivní vztah k letním činnostem. Seznámit děti s cestováním a tím spojené. Osvojit si základní poznatky o odlišných kontinentech, národnostech, kulturách, tradicích a zvyklostech. Naučit se poznávat a určovat exotická zvířata a jejich prostředí. Utvářet vztah k letním sportům, podporovat zdravé soutěžení, vést k osvojení pravidel bezpečnosti a prevenci úrazů, rozvíjet a zdokonalovat tělesnou zdatnost dětí.

PODTÉMA:

- CESTA KOLEM SVĚTA - cestování, exotická zvířata, letní sporty

Časové rozmezí: **ČERVENEC, SRPEN**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A TĚLO

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> osvojení si věku přiměřených praktických dovedností osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.) zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> zachovávat správné držení těla zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA jazyk a řeč

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

	<ul style="list-style-type: none"> • komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv • vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo • přednes, recitace, dramatizace, zpěv
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách • vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) • porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) • formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat • sledovat a vyprávět příběh, pohádku • poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými • špatný jazykový vzor • časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **poznávací schopnosti**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • vytváření základů pro práci s informacemi
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností • spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty • smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.

	<ul style="list-style-type: none"> • námětové hry a činnosti • činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ • nalézat nová řešení nebo alternativní k běžný
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním • nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA   **sebepojetí, city vůle**

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • získání relativní citové samostatnosti • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • spontánní hra • činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu • cvičení organizačních dovedností • sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte • činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodovat o svých činnostech • vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. • zorganizovat hru • zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
RIZIKA	

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí <ul style="list-style-type: none"> • jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí • málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování
--	---

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému • aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) • hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je • vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem • nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor • soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

DÍTĚ A SPOLEČNOST

<p>DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností • vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí • aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
<p>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) • uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) • vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
<p>RIZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přítomnost nevhodných, podbíživých a nevkusných podnětů • nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku • chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí

DÍTĚ A SVĚT

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání jiných kultur • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	<ul style="list-style-type: none"> • přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety • přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) • práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií • ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	<ul style="list-style-type: none"> • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte – vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý • jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) • porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole • mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
RIZIKA	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí • výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

	<ul style="list-style-type: none"> • převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
--	---

KOMPETENCE

K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých • se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

7 EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

7.1 Oblasti autoevaluace

Hodnocení :

- Mateřské školy (podmínky vzdělávání, úroveň výsledků práce školy- vykonává ředitel MŠ)
- hodnocení vzdělávání (osobní rozvoj pedagogů, evaluace metod, forem vzdělávacího procesu (vyhodnocuje ředitel, pedagogové – v TVP)
- soulad TVP, ŠVP s RVP PV
- spolupráce s rodiči (dotazníky, individuální pohovory, ukázkové hodiny) – vyhodnotí ředitelka MŠ
- spolupráce s PPP, SPC – vyhodnotí ředitelka MŠ
- IVP, PLPP u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (po 3 měsících) – vyhodnocují pedagogové daného dítěte společně s asistentem pedagoga
- zájmové činnosti v průběhu vzdělávání v MŠ- vyhodnotí každý pedagog ve své zájmové aktivitě
- materiální podmínky, hygienické podmínky (na poradách týmu MŠ)- vyhodnotí ředitelka MŠ

7.2 Prostředky autoevaluace

Mateřské školy (podmínky vzdělávání, úroveň výsledků práce školy- vykonává ředitel MŠ)

Metody: písemná, na základě autoevaluace učitelky, hospitační a kontrolní činnost ředitelky, anketa a zpětná vazba od rodičů, vnější hodnocení zřizovatele a kontrolních orgánů

Hodnocení vzdělávání (osobní rozvoj pedagogů, evaluace metod, forem vzdělávacího procesu (vyhodnocuje ředitel, pedagogové – v TVP)

Metody: konzultace, názorné ukázky práce v centrech – pedagogem v MŠ, hospitace, pedagogické rady

Písemná – TVP

Soulad TVP, ŠVP s RVP PV

Metody: písemné, hospitace, fotodokumentace, pedagogické porady

Spolupráce s PPP, SPC – vyhodnotí ředitelka MŠ

Metody: písemné

IVP, PLPP u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (po 3 měsících) – vyhodnocují pedagogové daného dítěte společně s asistentem pedagoga

Metody: písemné, ústní na pedagogických poradách

Zájmové činnosti v průběhu vzdělávání v MŠ- vyhodnotí každý pedagog ve své zájmové aktivitě

Metody: písemné

Materiální podmínky, hygienické podmínky (na poradách týmu MŠ)- vyhodnotí ředitelka MŠ

Metody: písemná, slovní na poradách týmu MŠ,

7.3 Časový plán

Evaluace probíhají :

- Průběžně – hodnocení MŠ, TVP, osobní rozvoj pedagogů, zájmová činnost
- 1x ročně – soulad TVP, ŠVP s RVP PV
- kvartálně - se vyhodnocují PLPP, IVP

S tímto Školním vzdělávacím plánem jsou seznámeni zaměstnanci MŠ – stvrzení podpisem, zákonní zástupci nezletilých dětí na třídní schůzce a vyvěšením v prostorách MŠ.

Celkem 79 stran.

Bc. Kubincová Iva